

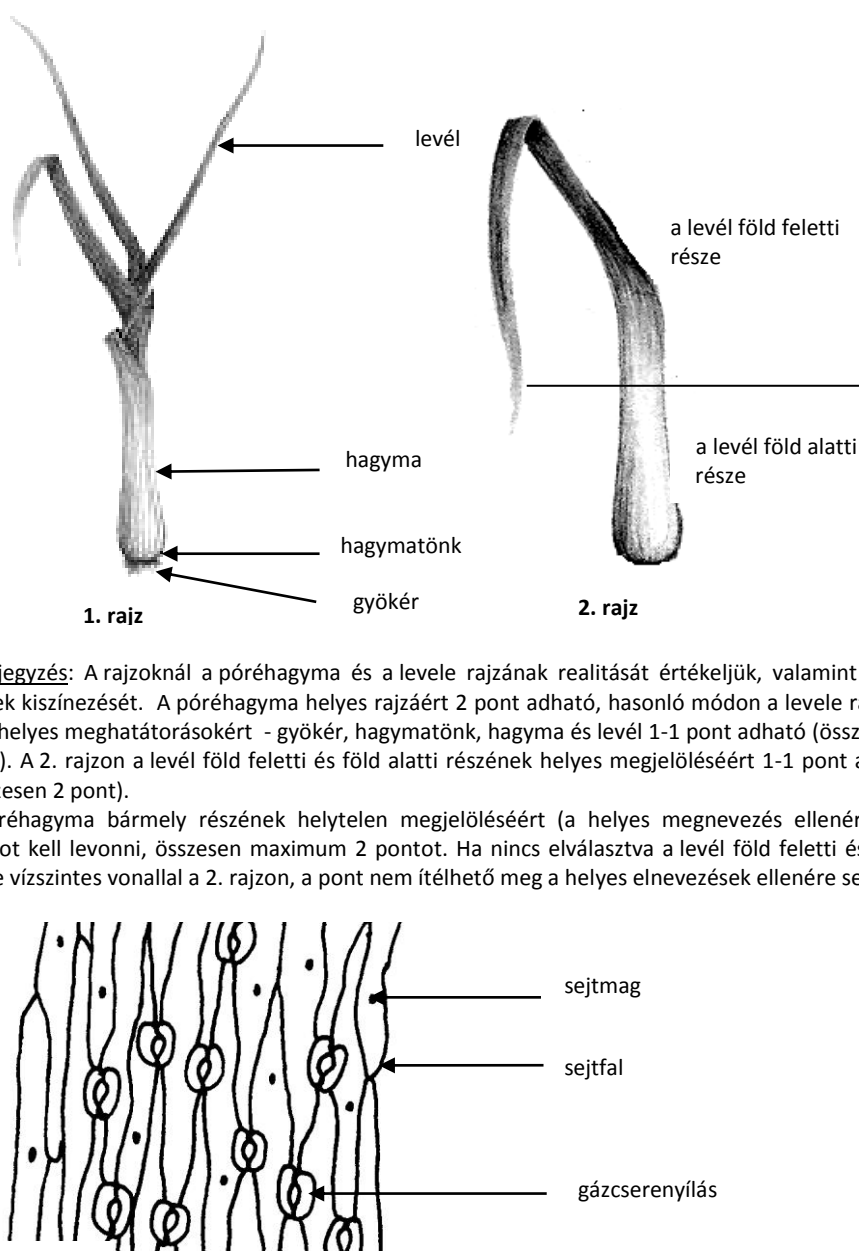
Járási forduló – C kategória

Az általános iskolák 8. – 9. évfolyama és a nyolcosztályos gimnáziumok 3. és 4. évfolyama számára

Megoldások
Gyakorlati – elméleti rész

Utasítások a BiO járási bizottsága számára

- A gyakorlati-elméleti rész megoldására az ideális időkeret 90 perc. 50 percet javasolunk a gyakorlati rész megoldására, 40 percet pedig az elméleti rész megoldására. Ha szünetet tartunk a gyakorlati és elméleti rész között, korrekt felügyeletet kell biztosítani, hogy ne legyen lehetőség a versenyzők közötti információcserére.
- A gyakorlati részhez javasoljuk **előre** biztosítani minden versenyző számára a **póréhagyma növényt** és **zöld** színes ceruzát.
- Nagyobb számú jelentkező versenyző esetén és ha gondot okoz a póréhagyma növény beszerzése, lehetőség van az első elkészítéséhez (a póréhagyma testfelépítése) képanyagot is használni. A többi gyakorlati feladat megoldásához szükséges **minden versenyző számára** biztosítani a **póréhagyma levelét**.
- Az elméleti rész 12. feladatában megadott grafikont javasoljuk színesen kinyomtatni.

Feladat	A feladatok helyes megoldásai	Pontszám
1.	 <p>1. rajz</p> <p>2. rajz</p> <p>3. rajz</p> <p>Megjegyzés: A rajzoknál a póréhagyma és a levele rajzának realitását értékeljük, valamint a zöld részek kiszínezését. A póréhagyma helyes rajzáért 2 pont adható, hasonló módon a levele rajzáért is, a helyes meghatározásokért - gyökér, hagymatönk, hagyma és levél 1-1 pont adható (összesen 4 pont). A 2. rajzon a levél föld feletti és föld alatti részének helyes megjelöléséért 1-1 pont adható (összesen 2 pont). A póréhagyma bármely részének helytelen megjelöléséért (a helyes megnevezés ellenére) 0,5 pontot kell levonni, összesen maximum 2 pontot. Ha nincs elválasztva a levél föld feletti és alatti része vízszintes vonallal a 2. rajzon, a pont nem ítéltető meg a helyes elnevezések ellenére sem.</p>	<p><u>1.rajz</u></p> <p>rajz 2p</p> <p>az egyes részek bejelölése és elnevezése 1+1+1+1=4p</p> <p>Összesen az 1.rajzért: 6p</p> <p><u>2.rajz</u></p> <p>rajz: 2p</p> <p>a részek bejelölése 1+1=2p</p> <p>Összesen a 2.rajzért: 4p</p> <p><u>3.rajz</u></p> <p>rajz 2p</p> <p>az egyes részek bejelölése és elnevezése 1+1+1=3p</p> <p>Összesen a 3.rajzért: 5p</p>

	<p>4. rajz</p> <p><u>Megjegyzés:</u> A rajzon a sejtek helyes alakját értékeljük, valamint a megfigyelt mikroszkópos preparátum reális rajzát. A póréhagyma levelén található bőrszöveti sejtek helyes rajzáért 2 pont adható, a bőrszövet sejteinek helyes meghatározásáért – sejtfal, sejtmag és gázcserenyílás 1-1 pont adható (összesen 3 pont). A sejtfal, sejtmag vagy a gázcserenyílás helytelen megjelöléséért (a helyes megnevezésük ellenére) 0,5 pontot kell levonni, maximum 1,5 pontot. Ez a megjegyzés érvényes a 3. és 4. rajzra is.</p> <p><u>Megjegyzés:</u> A rajzokat individuálisan értékeljük, a versenyző saját preparátuma alapján (nézzük a versenyzők preparátumait). A megadott rajzok csak tájékoztató jellegűek, nem kell szigorúan ezek alapján értékelni.</p> <p>Befejezés</p> <p>1. a) zöld b) fehér</p> <p>2. a) párhuzamos b) hagyma c) a hagymatönkből d) megnyúlt e) sejtfal f) a levelek felső és alsó részének a bőrszövetében</p> <p>3. c) hagymafélék</p> <p>4. egyszikű</p>	<p>4.rajz rajz 2p az egyes részek bejelölése és elnevezése 1+1+1=3p</p> <p>Összesen a 4.rajzért: 5p</p> <p>1p 1p 1p 1p 1p 1p 1p 1p 1p</p>
Összesen a gyakorlati részért		30 pont
2.	c) az első évben gyökeret és leveleket fejleszt, a második évben virágokat, termést és magokat	1p
3.	a) – A) fokhagyma B) metélőhagyma C) vöröshagyma b) – A) hagyma (föld alatti levelek), B) levelek (virágok), C) hagyma (föld alatti levelek) <u>Megjegyzés:</u> A b) pont – A), C) részében helyes válaszként elfogadható a hagyma helyett a föld alatti levelek kifejezés is, a B) részben helyes válaszként a virág is elfogadható.	1+1+1=3p 1+1+1=3p
4.	légzés	1p
5.	a) gázcserenyílások b) oxigén c) víz	1p 1p 1p
6.	egész testfelület - hidra tüdőhólyagocskák – keresztspók, kaszáspók légcsővek – szöcske, cserebogár kopoltyúk - rák, ponty tüdő - hód, teknős, szalamandra <u>Megjegyzés:</u> A helytelen válasz feltüntetéséért levonni 0,5 pontot, maximum 5 pontot.	1p 1+1=2p 1+1=2p 1+1=2p 1+1+1=3p
7.	d) a felnőtt kétélűek légzési módja, elsősorban a téli álomban jelentős <u>Megjegyzés:</u> Más válasz betűjelének bekarikázása esetén 0,5 pontot levonni, maximum 1 pontot.	1p
8.	a) szövőszemölcsök, fésűs karmok <u>Megjegyzés:</u> A helytelenül aláhúzott testrészekért levonni 0,5 pontot, maximum 2 pontot.	1+1=2p

	b) a fejtor és a potroh ízekből áll, 4 pár ízelt lábuk van, 8 szem <u>Megjegyzés:</u> Minden más aláhúzott válaszáért levonni 0,5 pontot, maximum 3 pontot.	1+1+1=3p
9.	a = B; b = X; c = E; d = F; e = C; f = D; g = A	1+1+1+1+1+1+1=7p
10.	erdei (erdei ökoszisztéma)	1p
11.	d), f) <u>Megjegyzés:</u> Minden más aláhúzott válaszáért levonni 0,5 pontot, maximum 2 pontot.	2+2= 4p
12.	d), e) <u>Megjegyzés:</u> Minden más aláhúzott válaszáért levonni 0,5 pontot, maximum 1,5 pontot.	1+1=2b
13.	a) NEM b) IGEN c) IGEN d) NEM e) NEM	1p 1p 1p 1p 1p
14.	baktériumok → papucsállatka → barna hidra →sárgaszegélyű csíkbogár → bodorka <u>Megjegyzés:</u> A pontokat csak a hibátlanul feltüntetett táplálékláncért ítéljük meg.	2p
15.	a) ÜVEG: üveg, összetört pohár PAPÍR: régi újság, röpcédulák FÉM: alufólia, pléhdoboz MŰANYAG: műanyag üveg, joghurtos tégely TEXTIL: vászon zsebkendő, széttépett nadrág <u>Megjegyzés:</u> Minden helytenül elhelyezett szeméért levonni 0,5 pontot, maximum 5 pontot. b) szeparáció	1+1=2p 1+1=2p 1+1=2p 1+1=2p 1+1=2p 2p
	Összesen az elméleti részért	60 pont
	Összesen a gyakorlati-elméleti részért	90 pont
	Megjegyzés: a versenyző eredményes megoldó ha elér 45 vagy több pontot.	